

12.03.2009: Soudce Cepl – oběť justiční mafie?

Autor: Jaromír Jirsa
Přečteno 6991 krát

Upřímně řečeno – na nezávislého pozorovatele, čtenáře, diváka, právního laika, občana to tak může působit. A to jistě není dobré. Stejně jako není dobré, že se ujal pojem „justiční mafie“, do níž jsou šmahem zahrnuti soudci, státní zástupci, soudní funkcionáři či úředníci ministerstva spravedlnosti, bez ohledu na to, kde právě rozhodují, o čem rozhodují a jak rozhodují.

Mediální zkratka – to je hrozná věc a nic naplat, soudci se budou těžko zbavovat mafiánské nálepky, přestože si ji, až na vzácné výjimky, nezaslouží. Sám jsem se nedávno v jedné zpolitizované kauze mafiánem stal, než bys řekl švec, i když aktéry svých soudních případů do betonu nezalévám.

Několik měsíců zpátky to vypadalo, že se jeden soudce (Cepl jr.) mafii vzepřel a rozhodl tak, jak je to správné a spravedlivé. Veřejnost měla hned jasno v tom, že ani jinak rozhodnout nemohl, nebyl-li také mafiánem; spravedlivému soudci, který navíc kauzu vedl s nadhledem, transparentně a mediálně zdatně, aplaudovala.

Nyní se ocitáme v dalším dějství dramatu, který začal v době, kdy se sestavovala vláda, kvůli čemuž měla jít spravedlnost stranou, a místopředseda Nejvyššího soudu testoval exministrské limuzíny.

Tentokrát do kauzy zasáhl Vrchní soud v Praze a učinil tak nešťastným způsobem, který jen přilévá oleje do ohně a posiluje konspirační teorie o případu bývalého místopředsedy vlády. Stačí si přečíst blog Lubomíra Zaorálka na stejné téma. Úmyslně uvádím „nešťastným způsobem“ a ne „nešťastně“.

Na rozdíl od jmenovaného spolublogera nemám proč snažit se vytřískat z rozhodnutí vrchního soudu politický kapitál, takže bych se pokusil držet faktů:

1) Je nezpochybnitelným právem odvolacího soudu zrušit rozhodnutí soudu prvního stupně a věc mu vrátit k dalšímu řízení, což se v praxi děje ve stovkách případů a pes po tom ani neštekne.

2) Je také zákonným právem odvolacího soudu nařídit, aby věc projednal a rozhodl jiný soudce, zruší-li rozhodnutí proto, že „nebyl dodržen závazný právní názor nebo že v řízení došlo k závažným vadám“, což se v praxi neděje – alespoň za svoji praxi jsem zažil dva případy, kdy se tak stalo, nikoliv však z toho druhého důvodu, tedy pro závažné vady v řízení, ale pro nerespektování právního názoru.

3) Podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci.

4) Kauza, kterou soudí soudce Cepl, není leccaká, přestože se, my soudci, tak někdy tváříme, když tvrdíme, že pro nás není rozdíl mezi tím, když soudíme pana Nováka z Libně nebo nejvyšší státní zástupkyni, což je jistě správné, ale veřejnost a média tento argument logicky nikdy nevezmou, neboť kauza je, ať se nám to líbí nebo ne, značně zpolitizovaná a pod drobnohledem.

5) V „Kauze Čunek“ už se stalo tolik podivného, že každý netransparentní krok vyvolá značné emoce a spekulace.

To jsou fakta, z nichž je třeba vycházet. Vyplývá z nich kromě jiného i to, že odnětí věci zákonnému soudci rozhodnutím odvolacího soudu je zcela mimořádné opatření, se kterým se drtivá většina všech soudců v této republice na vlastní kůži nesetká ani jednou za svůj soudcovský život.

Je mimořádné zejména z toho důvodu, že se jím zasahuje do ústavně zaručeného práva na zákonného soudce, které slouží zejména k tomu, aby nenastávaly zvláštní situace, jichž jsme byli svědky před rokem 1989, kdy politicky choulostivé věci soudili hlavně politicky spolehliví soudci, zejména předsedové a místopředsedové soudů. A pro tuto mimořádnost musí být také rozhodnutí mimořádně a jasně odůvodněno a rozhodující soud se musí chovat zcela průzračně, nechce-li zavdat důvod k úvahám o mafiích. To se, třikrát bohužel, v případě verdiktu Vrchního soudu v Praze nestalo.

Ve svém zrušujícím rozhodnutí se vrchní soud podrobně (a na několik stran) zabývá tím, jak soudce Cepl při svém rozhodnutí pochybil. Prokousáme-li se však na závěr rozhodnutí, kde bychom se měli

dozvědět, v čem konkrétně lze spatřovat tu mimořádnost odůvodňující mimořádné odnětí věci zákonnému soudci, nedozvíme se z jednoho zcela obecného a stručného odstavečku zhola nic. Ačkoliv nejsem jakkoliv oprávněn hodnotit právní stránku rozhodnutí soudu, který je shodou okolností také mým odvolacím soudem, považuji to, nikoliv však po právní stránce, za hrubou chybu. Mnohem větší než vytýkaná pochybení soudce Cepla. Korunu tomu nasadí mluvčí vrchního soudu, který na kameru prohlásí, že nic odůvodňovat nebude, protože vše odůvodnil již soud ve svém rozhodnutí.

A tak mohou sami soudci dále pozorovat, jak bují fantazie a mohou ubezpečovat donekonečna, že do žádné mafie nepatří. O tom se mohou chlácholit navzájem na svých poradách, ale navenek jim to nebude nic platné. Stylem rozhodování, jaký zvolil naposledy Vrchní soud v Praze, veřejnost nepřesvědčí. Je to škoda tím spíše, že předsedkyně senátu, který rozhodnutí vydal, rozhodně nepatří mezi ty soudce, kteří poléhají nějakým tlakům, a už vůbec ne politickým.

<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/jaromir-jirsa.php?itemid=6106#more>